

Vogelbescherming

Snelle feiten:

- 1898:** Oprichting Vogelbescherming NL
- 1922:** Oprichting ICBP, nu BirdLife (internationale vogelbescherming)
- 1912:** Eerste Vogelbeschermingswet NL
- 1923:** Jacht op steltlopers aan banden
- 1954:** Stop voorjaarsjacht op vogels
- 1979:** *Europese vogelrichtlijn* (belangrijke vogelbeschermingswet)
- 1992:** *Europese habitatrichtlijn* (extra bescherming natuurgebieden in europa)
- 1998:** *Nieuwe natuurbeschermingswet* (meer aandacht voor natuurgebieden)
- 2002:** *Nieuwe Flora- en faunawet* (alle vogels nu beschermd)
- 2017:** *Wet Natuurbescherming* (alle natuurbescherming nu in één wet)

Snellmenu:

- **Geschiedenis**
- **Bedreigingen en acties**
 - In de wereld
 - In Nederland
- **Vogelbescherming NL**
- **Wist je dat ...**
- **Zelf vogels zien**
- **Zelf vogels helpen**
- **Meer weten?**

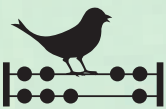
Geschiedenis

Het beschermen van dieren, en dan vooral van vogels, is redelijk nieuw. Voor de meeste mensen waren dieren vroeger in de eerste plaats voedsel. Ze waren nuttig (eetbaar) of schadelijk. Pas vanaf de zeventiende eeuw gingen mensen langzamerhand anders en beter naar dieren kijken. Dat kwam onder andere doordat vooral deftige mensen zich gingen bezighouden met wetenschap. Ontdekkingsreizigers namen allemaal zeldzame dieren en planten mee uit verre streken. Opeens zagen mensen apen, papegaaien, kamelen en allerlei andere dieren

die ze nog nooit hadden gezien. Dat maakte de mensen nieuwsgierig naar de wereld om zich heen. Door het bestuderen van dieren kwamen we erachter dat dieren en mensen erg op elkaar lijken. We gingen ons bijvoorbeeld afvragen of dieren net als wij ook pijn voelen.

Paradijsvogels werden massaal verzameld voor rijke mensen in Europa. De beroemde wetenschapper Charles Darwin liet zien dat mensen niet beter of anders waren dan andere dieren. De mens bleek onderdeel te zijn van de natuur.

Vogels in de klas

groep 5/6 7/8

Vooraf wetenschappers, mensen van adel (jonkheren, hertogen, prinsen) en rijke burgers interesseerden zich voor dit nieuwe idee. Als dieren en mensen niet zoveel van elkaar verschilden, dan moest je ze ook beter behandelen, vonden ze. Dat was ook beschaafd, en dat past natuurlijk uitstekend bij deftige mensen. In de negentiende eeuw (1800-1900) werden daarom steeds meer mensen lid van verenigingen die dieren wilden beschermen. Als je lid was van zo'n club, dan hoorde je er helemaal bij.

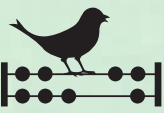
In Engeland werd al in 1824 'The Society for the Protection of Animals' opgericht, een vereniging die zich inzette voor het beschermen van dieren. Ook in Duitsland en Frankrijk richtten mensen rond die tijd dierenbeschermingsorganisaties op. Maar in Nederland hadden we pas in 1864 het eerste gezelschap dat zich inzette voor de belangen van dieren: 'De 's Gravenhaagsche Vereeniging tot Bescherming van Dieren'. Veel mensen werden lid omdat ze niet wilden achterblijven bij de deftige mensen in het buitenland. Ze waren bang een onbeschaafde indruk te maken als ze zich niet bezighielden met het beschermen van dieren.

In de loop van de negentiende eeuw werden steeds meer vogels met uitsterven bedreigd doordat ze werden gedood voor voedsel, voor wetenschappelijk onderzoek en voor hun veren. Vooraf aan het einde van de eeuw werd het mode om als dame vogelvleugels of zelfs hele vogels op je hoed te dragen. Zo is uiteindelijk de reuzenalk uitgestorven. Deze niet-vliegende vogel was op het land een gemakkelijk slachtoffer voor jagers die veren en vleugels verzamelden.

In 1889 richtte Emily Williamson in Groot-Brittannië 'The Plumage League' (De Bond voor Veren) op. Enkele jaren later ging deze bond samen verder met de 'Fur and Feather League' (De Bond voor Bont en Veren). En dat werd 'The Society for the Protection of Birds', de Britse Vogelbescherming. In het begin waren er alleen vrouwen lid. Al vrij gauw werden steeds meer mensen, ook mannen, lid van de club en in 1921 werd in Groot-Brittannië de eerste wet tegen het invoeren van vogelveren gemaakt. Dit keer was Nederland er wat sneller bij: al in 1891 werd de 'Bond ter Bestrijding eener Gruwelmode' opgericht. Deze club was eigenlijk de voorloper van de Vogelbescherming. Met 'gruwelmode' werd de mode bedoeld waarbij dameshoedjes met vogels werden versierd. Acht jaar later werd officieel de Vogelbescherming opgericht. Vogelbescherming Nederland is daarmee de oudste nog bestaande natuurbeschermingsorganisatie in ons land. De vereniging had als eerste, grote succes de bescherming van alle in het wild levende vogels, in 1912. Nederland was

daarmee het eerste land in Europa dat vogels met een wet beschermde.

Natuurbeschermers hadden al snel door dat je voor het beschermen van vogels verder moest kijken dan de grens van een land. Vogels vliegen immers over alle grenzen heen. Daarom besloten de verenigingen in verschillende landen al gauw om elkaar te helpen. Sinds 1922 bestaat er een internationale vereniging voor de bescherming van vogels (ICBP), waarbinnen vogelbeschermingsorganisaties uit allerlei landen samenwerken. Sinds 1993 heet die organisatie 'BirdLife International'.

Bedreigingen en acties

In de wereld

BirdLife International, de internationale vogelbescherming, bestaat tegenwoordig uit 120 clubs uit allerlei landen, die samen 3 miljoen leden hebben en 7 miljoen supporters (mensen die helpen of geld geven). Daarmee is BirdLife de grootste natuurbeschermingsorganisatie ter wereld. Ook de Nederlandse Vogelbescherming hoort bij BirdLife International. BirdLife beschermt vogels op allerlei manieren. Er zijn dan ook nogal wat bedreigingen.

Het verdwijnen van leefgebied

Veel belangrijk leefgebied van vogels verdwijnt door onder andere ontbossing, het wegpompen van water, steden-

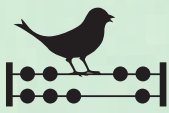

bouw en landbouw. Op steeds meer plekken op de wereld wonen mensen. Mensen hebben eten nodig en kappen daarom bossen voor landbouwgrond. Op andere plekken, zoals in Nederland, worden steeds meer wegen aangelegd voor auto's waardoor grote natuurgebieden in steeds kleinere stukjes worden geknipt.

Actie: Om leefgebied van vogels te redden, heeft BirdLife over de hele wereld belangrijke vogelgebieden aangewezen, die extra bescherming nodig hebben. In Europa hebben de regeringen van verschillende landen inmiddels al bepaald dat een groot deel van die gebieden speciaal beschermd gebied wordt.

Ontbossing

Veel vogels leven in het bos. Vooral in tropische bossen leven heel veel soorten. Veel van deze bossen worden bedreigd door houthandel en door mensen die bos kappen om er landbouwgrond van te maken. Daar komt bij dat mensen steeds meer wegen aanleggen door bosgebied, waardoor ze nog dieper het bos in kunnen om bomen te kappen. Vaak zijn het niet de bewoners van de bossen zelf die dit doen, maar grote bedrijven die mensen inhuren om de bomen om te zagen.

Actie: Omdat tropisch bos voor vogels zeer belangrijk is, heeft het verdwijnen ervan veel aandacht van vogelbeschermers. BirdLife probeert samen met bewoners van die bossen en hun regeringen bossen te beschermen tegen houtkap en jacht. Een manier om dat te doen, is het kopen van belangrijke bosgebieden met geld dat de organisatie van haar leden krijgt. Als dat gelukt is, kijken de natuurbeschermers samen met de bewoners hoe ze het bos zo goed mogelijk kunnen behouden.

Gorontalo, Indonesië

Landbouw

Veel natuur wordt door mensen omgezet in landbouwgebied. Vaak omdat mensen simpelweg eten nodig hebben. Soms zijn ze gevlucht naar andere gebieden vanwege armoede of oorlog. Ze weten dan vaak niet goed hoe ze op die plekken op de juiste manier groente kunnen verbouwen. In veel gebieden is landbouw niet de beste oplossing of gebeurt het niet op de juiste manier, waardoor de vruchtbare grond wegspoelt en mensen binnen enkele jaren alweer een nieuw stuk bos moeten kappen om hun eten te verbouwen. Omdat de grond dan is uitgeput, blijft de oude akker een kale vlakte waar vogels niets aan hebben. Op andere plekken, zoals in Nederland, kweken mensen met kunstmest, insecticiden en grote machines juist heel succesvol enorme hoeveelheden voedsel. Maar zulke landbouwgebieden zijn niet meer geschikt voor vogels om voedsel te zoeken en te broeden.

Actie: Vogelbeschermers proberen mensen te helpen om zo te leven dat ze hun woongebied gezond houden voor zichzelf en de vogels. Plaatselijke bewoners zijn sowieso heel belangrijk bij natuurbescherming. Als je die mee hebt, dan wordt de bescherming van natuur ook echt een succes. Mensen moeten het gevoel hebben dat ze kunnen helpen en dat ze daar zelf ook beter van worden.

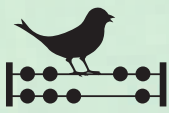
Visserij

Voor jacht op dieren zijn in de wereld vaak strenge wetten om te zorgen dat er niet te veel wordt gejaagd en dieren uitsterven. Helaas is dat voor vissen iets minder goed geregeld. Op veel plekken wordt de zee letterlijk leeggevist en hebben zeevogels weinig te eten. En de mensen uiteindelijk ook. Het is dus heel belangrijk om ook in zee gebieden aan te wijzen waar niet gevestigd mag worden, om te zorgen dat vissen daar in alle rust eitjes kunnen leggen en voedsel kunnen zoeken.

Ook is er nog veel te doen aan de manier waarop er gevestigd wordt. Nu worden

Aanplanten van vogelbomen

nog veel zeevogels per ongeluk gevangen in visnetten. Ze raken verward in de netten en kabels en verdrinken. Elders wordt gevestigd met meterslange lijnen met vishaken eraan. Vissers gebruiken deze lange lijnen om grote roofvissen te vangen, zoals tonijn, die ze dan met aas aan haken lokken. Helaas is het aas ook voor veel zeevogels aantrekkelijk. Vogels die het aas doorslikken, blijven aan de haken vastzitten en verdrinken. Voor sommige vogelsoorten is dat extra erg. Bijvoorbeeld voor albatrossen, die zich maar heel langzaam voortplanten. Door deze manier van vissen gaan allerlei zeldzame albatrossoorten, zoals de reuzenalbatros, snel in aantal achteruit.

Actie: In Zuid-Afrika heeft BirdLife in samenwerking met vissers het aantal vogelslachtoffers met bijna 100% kunnen terugbrengen. Soms gaat het om heel simpele en goedkope aanpassingen, waardoor bijvoorbeeld de haken sneller zinken, of vogels worden afgeschrikt om er achteraan te duiken. De maatregelen die in Zuid-Afrika zijn genomen, zullen nu ook elders op de wereld worden gebruikt.

Exoten

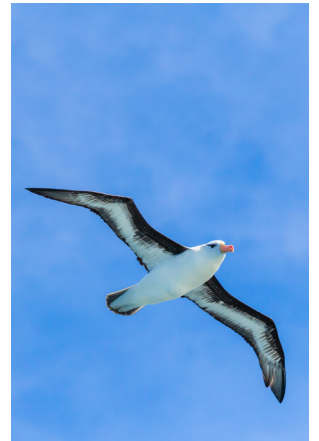
Vogels beschermen betekent soms ook weleens dat je maatregelen tegen andere dieren neemt, namelijk tegen dieren die door mensen op plekken zijn terechtgekomen waar ze niet thuishoren. Vaak zorgen deze dieren in hun nieuwe leefgebied voor problemen, omdat ze de plek en het voedsel inpikken van vogels die van nature in het gebied voorkomen. Of omdat ze de oorspronkelijke vogels doden of hun eieren opeten. Op eilanden zijn zo al diverse vogels uitgestorven die op de grond broeden, zoals bepaalde zeevogels. Onder andere door ratten die via de schepen van mensen op eilanden terechtkwamen. Ratten eten eieren en zelfs vogels, als ze die te pakken krijgen.

Actie: Dankzij bestrijding door vogelbeschermers zijn er nu een aantal belangrijke vogeleilanden rat-vrij.

Klimaatverandering

Klimaatverandering vormt een grote bedreiging voor sommige vogelsoorten, omdat daardoor hun leefgebied verandert. Op veel plekken wordt het door een veranderend klimaat warmer. Sommige gebieden worden daardoor droger en andere juist natter. Op de polen smelt het ijs steeds sneller. Niet zo lang geleden kwam een groep keizerspinguïns in de problemen omdat een afgebroken ijsberg de toegang naar hun broedgebied blokkeerde.

Actie: BirdLife probeert de effecten van de veranderingen in vogelleefgebieden te verminderen door te helpen met het herstellen van die gebieden. Een van de manieren om het effect van klimaatverandering tegen te gaan, is te zorgen dat er voldoende begroeiing is. Wortels van planten en bomen houden de vruchtbare grond vast en bladeren beschermen de bodem tegen uitdroging. Door bijvoorbeeld bomen te planten in gebieden waar die gekapt zijn, wordt voorkomen dat de grond wegspoelt bij een stevige regenbui. Vaak krijgen natuurbeschermers daarbij hulp van de plaatselijke bewoners. Ook die zijn geholpen als hun woongebied niet wegspoelt of uitdroogt.

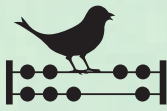
Wenkbrauw albatros

Bruine rat

Keizerspinguïn

Bedreiging van soorten

Illegale handel

Naast het beschermen van leefgebieden blijft het soms nodig om sterk bedreigde vogelsoorten met een snelle actie extra te helpen, om te zorgen dat ze niet uitsterven. Sommige zeldzame vogels zijn zeer populair bij verzamelaars, 'vogelliefhebbers', die graag zo'n bijzonder dier in een kooi willen houden. Vooral roofvogels, papegaaien en vinken worden verhandeld. Er zijn al verschillende soorten uitgestorven in het wild, puur door illegale (verboden) handel.

Actie: Een voorbeeld van zo'n actie komt uit Midden-Afrika: daar leeft in het oerwoud de grijze roodstaartpapegaai. Op dit moment is de kans groter dat je deze fraaie vogels in de dierenwinkel tegenkomt dan in het bos waar ze vandaan komen. De mensen van BirdLife werken er hard aan om de regeringen van deze landen te helpen de vogels te beschermen. Ook proberen ze erachter te komen wie de vogels vangt en verhandelt. Ze overleggen met plaatselijke bewoners om samen de grijze roodstaart te beschermen.

Grijze roodstaartpapegaai

In Nederland

Veel van de bedreigingen voor vogels buiten Nederland gelden ook voor vogels binnen onze grenzen. Daarnaast hebben we hier zo onze eigen problemen. In Nederland wordt elk stukje land en water heel intensief (veel) gebruikt. Een groot deel van ons land is landbouwgebied. Verder liggen er heel veel wegen en staan er op heel veel plekken woningen. Daardoor is er weinig ruimte voor natuur over. Vroeger was dat niet zo erg, omdat veel landbouwgebied ook heel geschikt vogelgebied was.

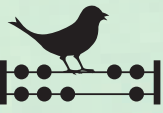

Jacht

Vooral trekvogels zijn kwetsbaar voor de jacht, omdat ze op hun trektocht vaak door gebieden komen waar mensen niet zo bezig zijn met vogelbescherming. In veel landen is het heel normaal om trekvogels te bejagen. Niet alleen in verre, tropische landen. In Zuid-Europa worden jaarlijks nog steeds 25 miljoen vogels illegaal door mensen gedood.

Illegaal, want de jacht op de meeste vogels is in Europa verboden.

Actie: Vogelbeschermers hebben heel precies onderzocht waar de meeste vogels worden gedood. BirdLife gaat nu proberen om op die plekken de illegale jacht te stoppen.

Landbouw

Intensieve landbouw

Vroeger richtten de acties van Vogelbescherming zich vooral tegen overbejaging en het verzamelen van eieren. Maar al gauw hadden natuurbeschermers in de gaten dat ook het verlies aan geschikt leefgebied een grote bedreiging vormde voor vogels. In Nederland, maar ook daarbuiten, werd de landbouw steeds moderner en daardoor werd landbouwgrond minder aantrekkelijk leefgebied voor veel vogels. In de loop van de vorige eeuw werden er slimmere landbouwmethoden bedacht, waardoor er steeds meer oogst van het land gehaald kon worden. Dat wordt intensieve landbouw genoemd. Kleine verspreid liggende akkertjes maakten plaats voor grote aaneengesloten akkers, want dat kost minder tijd om te bewerken. Op die akkers groeit maar één gewas, zoals maïs of tarwe, zonder dat er nog bloeiende bloemen tussen staan. Vogels hebben niets aan die eentonige akkers. Bosjes en struiken, die aan de randen van de kleine akkertjes stonden, verdwenen, zodat veel zangvogels hun broedplek verloren. Ook veranderde de manier van bewerken. De meeste akkers worden in de herfst alweer geploegd en ingezaaid. Vroeger bleven 's winters meer stoppelvelden over, met nog veel zaden en oogstresten. Sommige overwinterende ganzensoorten, maar ook andere vogels als patrijzen, mussen en leeuweriken, zijn in de winter grotendeels afhankelijk van die stoppelvelden.

Acties: Vogelbescherming werkt samen met boeren aan een aantal voorbeeldprojecten, waarbij de natuurbeschermers willen laten zien dat het ook anders kan: een goed boerenbedrijf hebben, en toch rekening houden met weidevogels.

Kijk eens op polderprachterschelling.nl of redderijkeweide.nl.

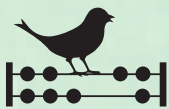
Ooievaar

Gif

De intensieve landbouw betekende niet alleen grotere, eentoniger akkers; boeren gingen ook meer landbouwgif gebruiken tegen insectenplagen. Zo was tussen 1950 en 1960 het middel DDT heel populair. Dit gif had helaas niet alleen effect op voor de landbouw ongewenste dieren. Allerlei andere dieren kregen het gif binnen doordat ze van de planten aten waar het gif op was gespoten. Het gif kwam ook in de bodem en het water terecht. Bij roofvogels die andere dieren eten, stapelde het gif van hun prooiën zich op in hun lichaam. Met name de kerkuil en de buizerd, echte muiseters, stierven door het gif. Ook met de ooievaar, die insecten en muizen eet, ging het daardoor slecht.

Actie: Mede dankzij Vogelbescherming zijn roofvogels en ooievaars er tegenwoordig weer beter aan toe. Het gif werd verboden en de kerkuilen en buizerds zijn weer goed hersteld. De ooievaar had wat meer hulp nodig. Er werd een uitgebreid fokprogramma opgezet en nu zijn er weer op veel plaatsen ooievaars te zien, druk pikkend in de weilanden.

Vogels in de klas

groep 5/6 7/8

Verdroging

Omdat boeren hun landbouwgebieden steeds intensiever gingen gebruiken, wilden ze ook op het land als het eigenlijk te nat was. Daarom zijn ze water weg gaan pompen, zodat hun zware machines toch het land op konden zonder weg te zakken. Hierdoor verdrogen nog steeds veel natte weilanden. Deze natte weilanden zijn juist belangrijk voor veel weidevogels en ook voor de ooievaar. In natte weilanden is de grond immers zachter en kun je met je snavel veel makkelijker in de bodem poeren. Bovendien wonen in natte weiden meer wormpjes en insecten dan in droge akkers. Nederland heeft veel natte natuur die vaak dichtbij deze ontwaterde weilanden ligt. Daardoor verdrogen de natuurgebieden ook, met alle gevolgen voor de vogels die er leven.

Actie: Vogelbescherming heeft sinds 1995 een netwerk van Wetlandwachters opgericht. Deze mensen weten heel veel van moerassen en andere natte natuurgebieden. Zij houden scherp in de gaten of het goed gaat met deze belangrijke vogelgebieden, zodat er op tijd kan worden ingegrepen als er iets niet goed is.

Overbemesting en verzuring

Om de voedselproductie nog groter te maken, zijn boeren naast grotere machines en gif ook steeds meer mest gaan gebruiken. Het gras groeit nu steeds sneller en dus kunnen de boeren vroeger maaien. Daardoor hebben veel weidevogels het moeilijk. Hun nesten worden kapotgemaaid en voor de kuikens is na het maaien nergens meer een schuilplaats te vinden. Mest die via het land de sloot in spoelt, zorgt bovendien voor veel vervuiling van het water. Ook de waterplanten en algen gaan er harder van groeien, waardoor sloten verstikt raken. Vogels die hun voedsel zoeken in helder water kunnen er geen voedsel meer vinden. Helaas is intussen ook duidelijk dat mest van koeien, kippen en varkens voor veel verzuring zorgt, doordat gassen van de mest in de lucht komen en via de regen als zuur weer terugkeren naar de bodem. Onderzoekers ontdekten dat eieren van sommige bosvogels door de verzuring zijn aangetast. Het blijkt dat vogels onvoldoende kalk binnen krijgen via hun voedsel, dat ze zoeken in het verzuurde bos.

Actie: Samen met boeren probeert Vogelbescherming weilanden weer geschikt te maken en te houden voor weidevogels. Door later te maaien en nesten te markeren, worden al vele weidevogelleven gered. Kijk ook eens op [Red de Rijke Weide](#).

Nestbeschermers

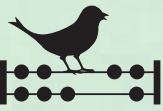
Vogelbescherming probeert daarnaast de regering te overtuigen dat ze meer moet doen om de verzuring tegen te gaan. De regering doet wel iets, maar nog lang niet genoeg.

Klimaatverandering

En dan is er nog de klimaatverandering, een van de grootste uitdagingen waar we voor staan. We weten nog niet precies wat de opwarming van de aarde voor gevolgen heeft voor ons en voor de natuur. Zo af en toe wordt al duidelijk dat de klimaatverandering gevolgen heeft voor vogels. Omdat bijvoorbeeld insecten steeds vroeger in het jaar massaal uit hun eitjes kruipen, komen sommige trekvogels die deze insecten eten (of aan hun jongen voeren) tegenwoordig te laat aan in Nederland.

Aktie: Vogelbescherming helpt onderzoekers om meer kennis te verzamelen over de mogelijke gevolgen van de klimaatverandering.

Visserij

In de Waddenzee en de Noordzee leeft veel minder vis dan vroeger, onder andere door overbevissing. Met grote sleepnetten die de zeebodem omwoelen, is ook veel bodemleven (schelpen, zeesterren, zee-egels, kreeften) verdwenen. Vogels die vis en schelpdieren eten, zoals grote sterns en eidereenden, zijn dan ook behoorlijk in aantal achteruitgegaan.

Actie: De laatste tientallen jaren wordt door natuurbeschermingsclubs geprobeerd de intensieve visserij uit de Waddenzee te krijgen en de overbevissing op de Noordzee aan banden te leggen. Inmiddels is het Vogelbescherming, samen met andere natuurbeschermers, gelukt om te verbieden dat mosselzaad (jonge mosseltjes) van de zeebodem mag worden gevestig. Mosselen zijn heel belangrijk omdat ze mosselbanken maken, een soort riffen, waartussen weer allerlei ander leven woont. Verder worden mosselen door eidereenden en scholeksters gegeten.

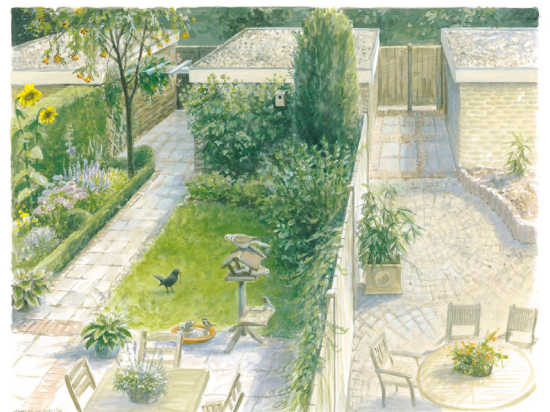
Scholekster

Steden en wegen

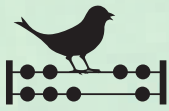
Nederland wordt steeds voller. Inmiddels leven we met ruim 16 miljoen mensen in ons kleine landje. Al die mensen hebben ruimte nodig: om te wonen, om zich te verplaatsen, om in te ontspannen, om te werken. Ons land is sinds de Tweede Wereldoorlog erg veranderd door de aanleg van wegen, de bouw van fabrieken en uitbreiding van dorpen en steden. Hierdoor werd het landschap opgedeeld in kleinere stukjes, het werd als het ware 'versnipperd'. Sommige vogels hebben juist grotere, aaneengesloten stukken van een bepaald gebied nodig. Ook is het belangrijk dat ze makkelijk van het ene naar het andere gebied kunnen komen. Bijvoorbeeld om soortgenoten te ontmoeten waarmee ze kunnen paren.

Actie: Binnen steden vormen tuinen belangrijke stukjes groen. Veel mensen leggen tegenwoordig hun tuin vol tegels. Dat scheelt een hoop werk, denken ze.

Met 'Operatie Steenbreek' probeert Vogelbescherming samen met allerlei groene clubs mensen voor te lichten over de voordelen van een tuin zonder tegels.

© Elwin van der Kolk

Vogelbescherming Nederland

Wat vindt Vogelbescherming belangrijk?

Vogelbescherming Nederland zet zich in voor alle in het wild levende vogels en hun leefgebieden. Net als elders in de wereld geven vogels heel goed aan of het goed of slecht gaat met de natuur. Als het slecht gaat met een vogelsoort, dan is dat een teken dat er iets mis is met zijn leefomgeving. Vogels zijn dus niet alleen het beschermen waard vanwege hun mooie kleuren, afwisselende zang en indrukwekkende vliegkunst.

Leden

Als je wil bereiken dat vogels beter beschermd worden dan heb je daar vooral veel mensen bij nodig die het beschermen van vogels belangrijk vinden. En dat geldt niet alleen voor de mensen die het in ons land voor het zeggen hebben, maar voor alle inwoners. Hoe meer mensen natuur belangrijk vinden, des te meer ze zich daarvoor zullen inzetten. Dat kan door zo weinig mogelijk afval te maken of door minder vlees te eten. Lid worden van een natuurbeschermingsorganisatie zoals Vogelbescherming is een andere manier om de natuur een handje te helpen. Met het geld dat we van al onze leden krijgen, kunnen wij veel doen voor de vogels. Er zijn nu rond de 150.000 mensen lid van Vogelbescherming. Omdat wij ook praten met ministers en andere mensen die beslissingen nemen, is het belangrijk om te kunnen laten zien dat veel mensen vogels belangrijk vinden. Door zoveel mogelijk mensen lid te maken, staat Vogelbescherming sterker en zal de regering eerder naar ons luisteren. Zonder leden zou dat niet gebeuren.

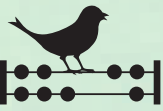
Steenuil

Voorlichting

Om meer mensen van het belang van vogels en vogelbescherming te overtuigen, doet Vogelbescherming veel om vogels onder de aandacht te brengen. Dat gaat via voorlichting, bijvoorbeeld over de vogelvriendelijke inrichting van de tuin, maar ook via **Beleef de Lente**, waarbij je via een webcamera kunt meekijken in het nest van bijvoorbeeld een steenuil of een koolmees. Via live video-opnames kun je online meegenieten van het wel en wee van diverse vogels. Jaarlijks genieten duizenden mensen van deze reallifesoap. Daarnaast brengt de vereniging een mooi tijdschrift uit (Vogels) en is er een uitgebreide (web) winkel waar je allerlei spullen en boeken kunt kopen die iets met vogels te maken hebben. Omdat je niet jong genoeg kunt beginnen met van vogels houden, heeft Vogelbescherming lessen voor in de klas, spreekbeurt- en werkstukmateriaal en er is zelfs een apart lidmaatschap voor kinderen: junior lid. Voor juniorleden is er het speciale tijdschrift Vogels Junior. Kijk maar op onze [website](#).

Vogelgebieden

Om vogels te beschermen moet je hun leefgebied beschermen. Daarom heeft Vogelbescherming in Nederland belangrijke vogelgebieden aangewezen. Dit zijn gebieden die voor grote groepen vogels of voor zeldzame vogels van groot belang zijn. Deze gebieden probeert Vogelbescherming extra te beschermen, bijvoorbeeld met hulp van andere natuurorganisaties die land kunnen kopen of met extra maatregelen via de overheid (gemeenten, provincies).

Algemene vogels

Het gaat Vogelbescherming niet alleen om de zeldzame soorten. Juist ook de 'algemene' vogels verdienen aandacht. Wat nu algemene vogels zijn, kunnen - als we niet opletten - straks zeldzame soorten worden. Bijvoorbeeld huismussen en spreeuwen zijn nu nog algemeen, maar de laatste jaren gaan ze flink in aantal achteruit. Dat willen we veranderen.

Vogels van het platteland

Op het platteland is in vijftig jaar heel veel veranderd. Veel algemene vogels van boerenerf, akker en weide hebben het moeilijk, omdat de landbouw veel intensiever is geworden. Er is minder ruimte voor rommelhoekjes, bosjes en heggen, waardoor er minder plek is voor vogels. Boerenlandvogels. Weidevogels en akkervogels gaan nog steeds in aantal achteruit. Samen met onze overheid en met boeren werken we aan een betere bescherming.

Vogels zonder grenzen

Veel vogels die in Nederland broeden, overwinteren elders. Soms in Zuid-Europa, soms in Afrika en soms nog verder weg. Vogels kennen geen grenzen. Daarom steunt Vogelbescherming via BirdLife International ook allerlei buitenlandse projecten. Samen met andere vogelbeschermingsorganisaties werken we aan de bescherming van trekvogels en de gebieden waar deze vogels leven.

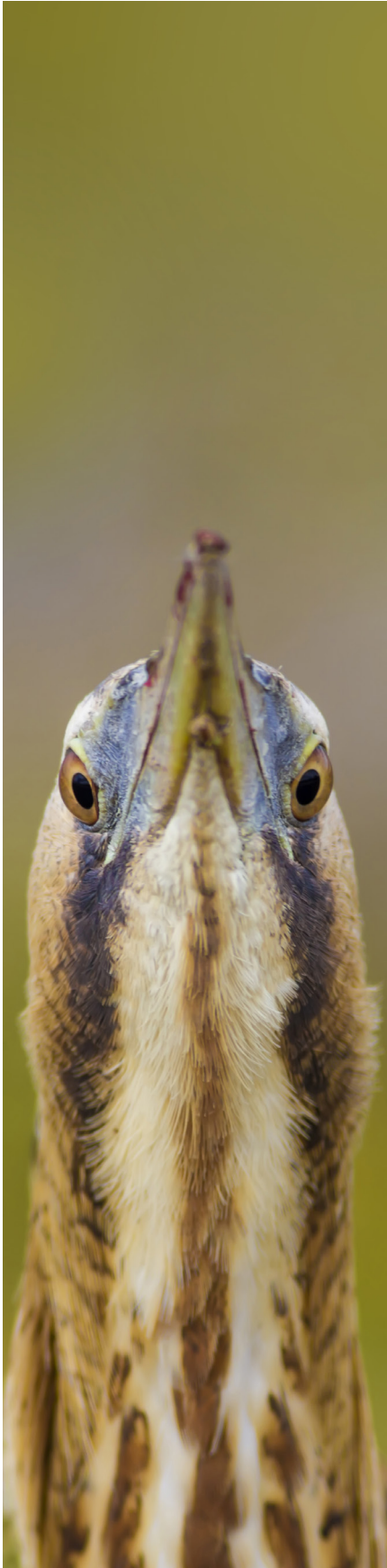
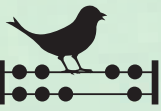
Spreeuw

Huismus

Kraanvogel

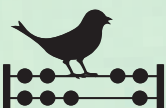
Roerdomp

Wist je dat ...

... Vogelbescherming sinds de oprichting in 1899 heel wat successen heeft gehad? Een overzicht:

- 1908: Sterns worden beschermde vogels en worden niet meer vermoord voor de versiering van dameshoeden.
- 1912: Vogelwet ingevoerd; alle vogels zijn beschermd, behalve wildsoorten (vogels voor de jacht) en bepaalde 'schadelijke' soorten zoals kraaien.
- 1923: Vogelbescherming weet grutto's, wulpen, kemphanen, kwartelkoningen, strandlopers, oeverlopers en andere ruiters als jachtwild geschraapt te krijgen.
- 1954: De voorjaarsjacht op vogels wordt grotendeels verboden.
- 1969: Start van een fokprogramma voor ooievaars. De ooievaar was in Nederland in het wild zo goed als uitgestorven. Nu zijn er weer 700 broedparen in ons land.
- 1980: Midden jaren 60 was de kerkuil bijna uit ons land verdwenen. Er waren extreem strenge winters geweest, en de landbouw werd steeds intensiever. Voor de kerkuil betekende dat te weinig voedsel. Door hun muizendieet bleken de uilen ook nog eens heel gevoelig voor het insecticide DDT. Heel veel kerkuilen overleden aan het insectengif. Dankzij vrijwilligers van de Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland, boeren die zorgden voor nestgelegenheid (in hun schuren) en door de groeiende aandacht voor de kwaliteit van het landschap, kwam de kerkuil er uiteindelijk weer bovenop. Na 1980 groeide het aantal kerkuilen. Nu broeden er in goede jaren ongeveer 2500 paartjes.
- 1990: De lepelaar is een van de beschermingssuccessen van Vogelbescherming. Rond 1970 waren er nog maar 170 broedparen in ons land. Sinds 1990 gaat het steeds beter met de lepelaar. Naast een betere bescherming van de broedgebieden werd ook veel bereikt langs de trekroute naar Afrika. Nu broeden er ruim 2.500 paren in Nederland.
- 1993: ICBP wordt BirdLife International.
- 2002: De *Flora- en Faunawet* treedt in werking. Alle vogels zijn nu beschermd en alleen in sommige gevallen mogen ze verjaagd of geschoten worden.
- 2008: Dankzij het werk van Vogelbescherming is het vangen van kokkels met schepen in de Waddenzee verboden. Hierdoor hebben veel vogels weer voedsel.
- 2008: Van 35-50 broedparen in 1997 heeft de ijsvogel zich weer hersteld tot 650-700 broedparen in 2008. Vogelbescherming heeft projecten uitgevoerd waarbij beken weer natuurlijke oevers kregen en zo kreeg de ijsvogel weer kans om te broeden.

Vogels in de klas

groep 5/6 7/8

Zelf vogels zien

Nederland heeft heel wat gebieden waar je goed vogels kunt kijken, bijvoorbeeld:

- **De Waddeneilanden**

Vooraf in het voorjaar en in de herfst strijken grote groepen steltlopers en ganzen neer rond en op de eilanden.

- **De Oostvaardersplassen**

Hier vind je veel bijzondere moerasvogels. De zeearend broedt er.

- **Het Lauwersmeer**

Hier kun je in voor- en najaar en winter veel ganzen en eenden zien. 's Zomers kun je er de zeldzame grauwe kiekendief tegenkomen.

- **IJsselmeerkust**

In Noord-Holland en Utrecht liggen fraaie weidegebieden langs het IJsselmeer, waar zich vooral 's winters veel eenden ophouden. In het voorjaar en in de zomer zijn er veel weidevogels te zien.

- **Ooijpolder**

Het hele jaar door kun je hier bijzondere vogels zien. Moerassoorten in het voorjaar en de zomer (zwarte stern), ganzen in de winter en het hele jaar door kans op de steenuil.

- **Amsterdamse Waterleidingduinen, Noord-Hollands Duinreservaat**

Duingebieden met veel waterpartijen waar vooral in herfst en winter heel wat spectaculaire watervogels zijn te zien. In voorjaar en zomer veel zangvogels, waaronder nachtegalen.

- **Brouwersdam, Zuidpier IJmuiden en Camperduin**

Deze plekken zijn interessant voor zeevogels, vooral in het najaar.

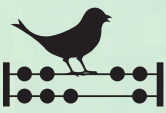
Zeearend

Zelf vogels helpen

Je kunt zelf vrij makkelijk vogels helpen, vooral in steden en dorpen waar ze soms moeilijk nestgelegenheid en voedsel kunnen vinden.

Op de [website](#) van Vogelbescherming vind je tips over hoe je bijvoorbeeld je tuin vogelvriendelijk kan inrichten, welke planten, bomen en struiken je het beste kunt kiezen, welke vogels in welke nestkasten broeden en welk voer vogels het lekkerst vinden.

Kijk eens op onze website naar:

- Informatie over **nestkasten**
- Informatie over **vogels voeren**
- Informatie over **vogelvriendelijke tuin**
- Informatie over de **Tuinvogeltelling**

Je kunt ook jeugdlid worden van Vogelbescherming. Dan krijg je 5x per jaar het leukste natuurtijdschrift van Nederland én je steunt het werk van Vogelbescherming. Zo help je de vogels ook.

- Informatie over **juniorlidmaatschap**

Er zijn ook jeugdnatuurclubs die zomerkampen organiseren en regelmatig de natuur in trekken. Kijk eens bij:

- **Njn.nl**
- **Jnm.nl**
- **Natuurontdekkers.nl**

Meer weten?

- **Vogelbescherming.nl**

Hier vind je heel veel informatie en misschien wel antwoord op jouw vraag. Je kunt ons via de website een mailtje sturen. Natuurlijk kun je ook bellen.

Het nummer is: 030 - 693 77 00.

- **Beleef de Lente**

Op deze website kun je in het voorjaar live nesten van verschillende vogelsoorten volgen. Kijk met eigen ogen naar het uitkomen van het eerste ei van de ijsvogel of naar de ouders van de jonge koolmezen die af en aan vliegen met rupsen. Na het broedseizoen zijn er leuke filmpjes te vinden van het afgelopen broedseizoen. Zeker even gaan kijken!

- **Online vogelgids Vogelbescherming**

In deze online gids staan, behalve plaatjes en informatie, ook geluiden en filmpjes van vogels die je in Nederland kunt zien.

- **Ooievaars.eu**

De website van STORK, de ooievaarswerkgroep, gaat helemaal over ooievaars. Je vindt er ook informatie over het tellen van ooievaars.

- **Steenuil.nl**

Dit is de website van Stone (STeenuilenOverleg NEderland). Hier staat veel extra informatie over steenuilen in Nederland en informatie over het beschermen van steenuilen. Je vindt er onder andere tips om zelf een nestkast te maken.

- **Werkgroepslechtvalk.nl**

Op de website van de Werkgroep Slechtvalk Nederland kun je (zelfs meerdere) slechtvalken live volgen op hun nest. Verder staat de website vol informatie over deze bijzondere roofvogel.

- **Sovon.nl**

Dit is de website van Sovon Vogelonderzoek Nederland. Hier vind je alle informatie over aantallen en de verspreiding van vogels in Nederland.